

Sygn. akt II Ca 532/15, II Cz 499/15

POSTANOWIENIE

Dnia 10 września 2015 roku

Sąd Okręgowy w Piotrkowie Trybunalskim II Wydział Cywilny Odwoławczy

w składzie następującym:

Przewodniczący:	SSO Grzegorz Ślęzak (spr.)
Sędziowie:	SSO Jarosław Gołębiowski SSO Paweł Hochman
Protokolant:	st. sekr. sąd. Beata Gosławska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 10 września 2015 roku

sprawy z wniosku J. L.

z udziałem (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w K.

o ustanowienie służebności przesyłu

na skutek apelacji wnioskodawcy i zażalenia uczestnika

od postanowienia Sądu Rejonowego w Bełchatowie

z dnia 29 kwietnia 2015 roku, sygn. akt I Ns 827/14

postanawia:

1. **oddalić apelację i zażalenie;**

2. **ustalić, iż każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swoim udziałem w sprawie w postępowaniu apelacyjnym i zażaleniowym.**

SSO Grzegorz Ślęzak

SSO Paweł Hochman SSO Jarosław Gołębiowski

Na oryginale właściwe podpisy

Sygn. akt II Ca 532/15

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem z dnia 29 kwietnia 2015 roku Sąd Rejonowy w Bełchatowie po rozpoznaniu sprawy z wniosku J. L. z udziałem (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K. o ustanowienie służebności przesyłu postanowił:

1. oddalić wniosek,
2. ustalić, że każdy z uczestników ponosi koszty związane z swoim udziałem w sprawie.

Podstawę powyższego rozstrzygnięcia stanowiły przytoczone poniżej ustalenia i rozważania Sądu Rejonowego.

J. L. jest właścicielem nieruchomości położonej w miejscowości K., gmina Z., w postaci działki oznaczonej w ewidencji gruntów numerem (...), o powierzchni 1,4100 ha, dla której w Sądzie Rejonowym w Bełchatowie urządzona jest księga wieczysta numer (...). Działka gruntu nr (...) przeznaczona jest do głębokości 70 m od drogi krajowej - tereny produkcji rolniczej, pozostałe tereny z przeznaczeniem pod niską zabudowę o funkcji mieszkaniowej i zagrodowej z możliwością prowadzenia nieuciążliwej działalności gospodarczej.

Działka powyższa decyzją z dnia 24 kwietnia 1972 r Prezydium Powiatowej Rady Narodowej w Ł. została przejęta na własność Państwa na podstawie ustawy z dnia 12.03.1958 r o sprzedaży państwowych nieruchomości rolnych oraz uporządkowaniu niektórych spraw związanych z przeprowadzeniem reformy rolnej sadownictwa rolnego.

Postanowieniem z dnia 29 grudnia 1982 r (...) w B. Kw nr (...) dla działki (...) została urządzona księga wieczysta i jako właściciel wpisany Skarb Państwa - Państwowy Fundusz Ziemi.

Dnia 17 października 1983 r działkę powyższą nabyła I. L., która następnie dnia 15 maja 1985 r darowała ją córce H. P.. Dnia 21 kwietnia 1991 roku H. P. darowała przedmiotową nieruchomość bratu J. L..

Na działce numer (...) znajduje się linia energetyczna wysokiego napięcia 220 kV, która została wybudowana w 1984r wraz z stanowiskiem słupowym nr (...).

Decyzją z dnia 15 kwietnia 1981 (...) Z. na wniosek Zakładu (...) wydaną w trybie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 r udzielono zezwolenia wnioskodawcy na przeprowadzenie linii energetycznej 220 KV R.- R. (obecnie R. -P.) na terenie gminy Z. po trasie zatwierdzonej Decyzją o zatwierdzeniu planu realizacyjnego nr BP.III (...) z dnia 11 sierpnia 1980 r wydanej przez Wojewódzkie Biuro (...) w P. W wykazie właścicieli i użytkowników gruntów gdzie miała przebiegać linia 220 KV R. - R. stanowiącej załącznik do decyzji pod pozycją (...) widnieje Spółdzielnia Kółek Rolniczych jako właściciel - użytkownik działki numer (...).

Przedmiotowa linia energetyczna 220 kV przebiegająca przez działkę wnioskodawcy została wybudowana w oparciu o :

- Decyzję z dnia (...) Zarządu Urbanistyki, Architektury i Nadzoru Budowlanego w Ł. z 16.06.1981 r zatwierdzającej plan realizacyjny linii 220 kV R. - R.,

- (...). (...) o pozwoleniu na budowę linii 220 kV R. - P. z dnia 12 maja 1982 r ,

- Decyzję nr (...) o pozwoleniu na budowę linii 220 kV R. - R. z dnia 30 lipca 1982 r.

Po wybudowaniu linia 220 kV R. - P. protokołem odbioru z dnia 30 sierpnia 1984 r linia została odebrana i przekazana na majątek i do eksploatacji Zakładu (...) w Ł..

Linia ta od momentu wybudowania jest cały czas użytkowana przez uczestnika i jego poprzedników prawnych. Łączy ona aglomerację (...) z Elektrownią (...). Wykonywane były na niej czynności eksploatacyjne. Z ważniejszych prac remontowych to wymiana przewodu odgromowego na całej trasie linii w 1995 r, naprawa i zabezpieczenia fundamentów w tym słupa (...) na nieruchomości wnioskodawcy w latach 2007-2008, w okresie 2006 -2012 odbywała się wycinka drzew pod linią, również na nieruchomości wnioskodawcy. W 2011 roku odbyły się pomiary termowizyjne połączeń przewodów na całej linii. Ponadto dwa razy w roku odbywają się obchody piesze linii. Obchodowy wchodzi na każdą nieruchomość oceniając stan każdego elementu linii, słupów, izolacji, uziemień, fundamentów. Przy

ogłędzinach linii dwa razy w roku zachodzi konieczność wejścia na teren działki. Na podstawie ogłędzin sporządzana jest ocena techniczna i ewentualne zapotrzebowanie na prace remontowe.

Nazwa linii R. - R. używana była na etapie jej projektowania, gdyż miała łączyć stację elektroenergetyczną w R. ze stacją znajdującą się w R. - obecnie znajdującej się w granicach miasta P.. W pozwoleniu na budowę linii widnieć już prawidłowa nazwa R.- P. i taka nazwę linia nosi od momentu wybudowania w 1984r. Po odbiorze technicznym dnia 30 sierpnia 1984 r linia została załączona i jest eksploatowana nieprzerwanie do dnia dzisiejszego.

W 2011 roku wnioskodawcy J. L. została zapłacona kwota 2000 zł przez firmę (...) spółka z o.o. z tytułu dokonania pod linią i w jej pasie eksploatacyjnym wycinki drzew i krzewów .

Zarządzeniem nr (...) Naczelnego Dyrektora Zjednoczenia (...) z dnia 12 sierpnia 1975 roku w sprawie dostosowania terenowej organizacji energetyki do podziału administracyjnego w (...) Zakładów (...) zostały wyodrębnione , działające w pełnym wewnętrznym rozrachunku gospodarczym Zakłady (...) w tym Zakład (...) z siedzibą w Ł. , obejmujący obszar województwa (...), (...), (...).

W 1988 roku został dokonany podział (...), wskutek czego zostało utworzone między innymi Przedsiębiorstwo Państwowe Zakład (...) z siedzibą w Ł.. Przedsiębiorstwo przejęło zorganizowana część przedsiębiorstwa poprzednika prawnego , w skład którego wchodziła linia elektroenergetyczna 220 kV R. - P. .

W wyniku podziału przedsiębiorstwa państwowego pod nazwą Zakładu (...) w Ł. zarządzeniem Nr (...) Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 9 lipca 1993 r. utworzona została z dniem 12 lipca 1993r. (...) Spółka Akcyjną Skarbu Państwa pod nazwą (...) Spółka Akcyjna w W.", któremu przekazano m. in. składnik majątkowy w postaci linii 220 kV relacji R. - P. . Potwierdza powyższe uchwała podjęta przez (...) spółki (...) SA w W. 31 maja 1994 r , na podstawie której Skarb Państwa w/w linię wniósł aportem do spółki (...) SA

Dnia 5.10.2007 r w Monitorze Sądowym i Gospodarczym ogłoszono plan podziału spółki (...) SA z siedzibą w W. . W podziale uczestniczyły : spółka (...) SA w W. jako spółka dzielona i spółka (...) SA w W. jako spółka przejmująca .

Spółka (...) Spółka Akcyjna 24.10. 2007 r zmieniła firmę na (...) Spółka Akcyjna.

Dnia 5 grudnia 2007 r (...) spółki (...) SA w W. podjęło uchwałę w sprawie podziału przedmiotowej spółki w podziale spółki (...) SA. Zaplanowano , ze spółka (...) SA przejmie wydzieloną część majątku spółki (...). Przejęcie nastąpiło z dniem wpisu do KRS powyższego kapitału zakładowego spółki (...) SA tj. 28 grudnia 2007 r.

Postanowieniem z dnia 11 grudnia 2008 roku w Krajowym Rejestrze Sądowym zamiast nazwy firmy (...) Spółka Akcyjna została wpisana nowa nazwa firmy (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K..

Z dniem 9 stycznia 2013 r. w Krajowym Rejestrze Sądowym ujawniona została nowa nazwa wnioskodawcy: (...) Spółka Akcyjna z siedzibą w K..

Zgodnie z Planem Połączenia przez Przejęcie z dnia 27 marca 2014 r na podstawie art. 492§1 k.s.h. nastąpiło przeniesienie całego majątku (...) Centrum SA w drodze sukcesji uniwersalnej na rzecz (...) SA. Mocą postanowienia Sądu Rejonowego dla miasta stołecznego Warszawa z 30.06.2014 r Plan Połączenia został zarejestrowany i z tym dniem (...) weszła we wszystkie prawa i obowiązki (...) Centrum SA.

Wnioskodawca J. L. dnia 20 września 2014 r podjął kroki w celu uregulowania stanu prawnego urządzeń energetycznych znajdujących się na jego działce i wypłaty na jego rzecz odszkodowania , co spotkało się z odmową uczestnika.

Stan faktyczny niniejszej sprawy został ustalony w oparciu o dowody z dokumentów przedstawionych przez strony oraz zeznania świadka W. Z.. Z zeznań świadka wprost wynika, iż na nieruchomości wnioskodawcy znajdują się wskazane we wniosku urządzenia energetyczne i w jaki sposób uczestnik korzysta z nieruchomości J. L. . Z dowodów

w postaci dokumentów wynika w sposób oczywisty jakie urządzenia, kiedy i przez kogo zostały posadowione, czas objęcia w użytkowanie przedmiotowych urządzeń energetycznych a nadto ciągłość tego użytkowania przez uczestnika po swoich poprzednikach prawnych. Dokumenty istotne dla rozstrzygnięcia w niniejszej sprawie zostały złożone przez uczestnika w formie potwierdzonej za zgodność z oryginałem przez notariusza. Zatem bezpodstawne są zarzuty pełnomocnika wnioskodawcy co do ich autentyczności.

Sąd Rejonowy zważył, iż wniosek nie zasługuje na uwzględnienie.

Podstawę prawną żądania wniosku stanowi art. 3051 KC. Zgodnie z powyższym przepisem nieruchomości można obciążyć na rzecz przedsiębiorcy, który zamierza wybudować lub którego własność stanowią urządzenia, o których mowa w art. 49 § 1 KC, prawem polegającym na tym, że przedsiębiorca może korzystać w oznaczonym zakresie z nieruchomości obciążonej, zgodnie z przeznaczeniem tych urządzeń (służebność przesyłu).

Wobec podniesienia przez uczestnika zarzutu nabycia służebności przesyłu przez zasiedzenie, w pierwszej kolejności należało odnieść się do tego zarzutu.

Stosownie do treści art. 292 k.c. służebność gruntowa może być nabyta przez zasiedzenie tylko w wypadku, gdy polega na korzystaniu z trwałego i widocznego urządzenia, przy czym przepisy o nabyciu własności nieruchomości w drodze zasiedzenia stosuje się odpowiednio. Chodzi tu w szczególności o odpowiednie stosowanie przepisów o terminach zasiedzenia oraz skutkach ich przerwania i zawieszenia. W konsekwencji również służebność gruntowa odpowiadająca obecnie służebności przesyłu przewidzianej w art. 3051 k.c. i następne może zostać nab³ta przez zasiedzenie.

Zasiedzenie prowadzi do nabycia przez posiadacza prawa należącego do innej osoby na skutek wykonywania tego prawa przez czas w ustawie określony. Zasiedzenie polega na nabyciu prawa przez nieuprawnionego posiadacza wskutek faktycznego wykonywania tego prawa w okresie oznaczonego w ustawie czasu i biegnie przeciwko właścicielowi.

Posiadaczem służebności jest w myśl art. 352 § 1 k.c. osoba, która faktycznie korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności. Posiadanie służebności ma inny charakter niż posiadanie nieruchomości - jest wykonywane stosownie do potrzeb i może nie mieć charakteru ciągłego. W przypadku służebności przesyłu jej posiadanie będzie na ogół polegać na utrzymywaniu na nieruchomości urządzeń przesyłowych oraz dokonywaniu remontów i okresowych konserwacji.

Do istoty instytucji zasiedzenia nieruchomości należy upływ dłuższego okresu czasu. Zgodnie z art. 172 § 2 k.c. w zw. z art. 292 k.c. posiadacz samoistny służebności (tj. osoba, która korzysta z cudzej nieruchomości w zakresie odpowiadającym treści służebności) w złej wierze nabywa, ją przez zasiedzenie z upływem 30 lat. Posiadacz samoistny w dobrej wierze nabywa tę służebność przez zasiedzenie z upływem 20 lat.

Bieg terminu zasiedzenia służebności gruntowej rozpoczyna się od chwili, gdy posiadacz tej służebności przystąpił do korzystania z trwałego i widocznego urządzenia (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 kwietnia 1967 r. w sprawie III CZP 12/67, opubl. OSNC 1967 r. Nr 12 poz. 212).

W realiach przedmiotowej sprawy uznać należy, iż termin do zasiedzenia przez wnioskodawcę służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu co do linii 220 kV znajdującej się na działce numer (...), rozpoczął swój bieg zdaniem Sądu w dniu 30 sierpnia 1984 roku. Wynika to z tego, iż uczestnik w sposób nie budzący wątpliwości wykazał, iż dnia 30 sierpnia 1984 r. nastąpił odbiór techniczny linii 220 kV relacji R.- P. po jej wybudowaniu wraz z całą dokumentacją budowy i dokumentacją prawną. Wśród przekazanych dokumentów znajdowała się decyzja (...)Z. z dnia 15 kwietnia 1981 r. wraz z wykazem właścicieli gruntów. W protokole odbioru linii postawiony został wniosek o załączenie linii do eksploatacji. Logicznym jest również, iż w chwili odbioru w linii płynął już prąd co jest niezbędne aby sprawdzić czy urządzenia energetyczne działają sprawnie.

W dacie powyższej obowiązywał Kodeks Cywilny, który w pierwotnym brzmieniu art. 172 k.c. stanowił, że posiadacz samoistny nieruchomości, który, w chwili uzyskania posiadania był w dobrej wierze, nabywał własność nieruchomości po upływie dziesięcioletniego okresu posiadania, a posiadacz samoistny, który w chwili uzyskania posiadania był w złej wierze - po upływie dwudziestoletniego okresu posiadania. Od 1 października 1990 r. obowiązują terminy zasiedzenia 20 letni dla posiadaczy w dobrej wierze oraz 30 letni dla posiadaczy w złej wierze.

Posiadanie prowadzące do zasiedzenia musi mieć charakter posiadania samoistnego.

Definicję posiadania samoistnego zawiera art. 336 k.c. W świetle tego przepisu posiadaczem samoistnym jest ten, kto faktycznie włada rzeczą jak właściciel. O posiadaniu samoistnym nie świadczy sama tylko długotrwałość posiadania, która nie jest kryterium odróżniającym posiadanie samoistne od zależnego. Posiadanie samoistne charakteryzuje się tym, że posiadacz włada rzeczą w takim zakresie, jak to czyni właściciel, wykorzystując taką faktyczną możliwość władania rzeczą, do jakiej właściciel jest uprawniony (por. postanowienie SN z 7 maja 1986 r., III CRN 60/86, OSNCP 9/87, poz. 138). Posiadanie prowadzące do zasiedzenia musi mieć charakter władania rzeczą z zamiarem posiadania jej dla siebie (cum animo rem sibi habendi). Faktyczne władztwo charakteryzujące posiadanie samoistne wchodzi w grę wówczas, gdy określona osoba znajduje się w sytuacji, która pozwala jej na korzystanie z rzeczy, i to w taki sposób, jakby była ona jej własnością.

Ponieważ przepisy o nabyciu własności nieruchomości przez zasiedzenie do zasiedzenia służebności gruntowej należy stosować odpowiednio, tym samym posiadania prowadzącego do nabycia służebności gruntowej w drodze zasiedzenia nie należy utożsamiać z posiadaniem prowadzącym do nabycia przez zasiedzenie własności nieruchomości. Termin „odpowiednio” wymaga bowiem niejednokrotnie niezbędnych modyfikacji wynikających z istoty i celu danej konstrukcji prawnej. Należy mieć na uwadze okoliczność, że przy ocenie posiadania prowadzącego do zasiedzenia służebności gruntowej chodzi o faktyczne korzystanie z gruntu w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność.

W świetle zgromadzonych w sprawie dowodów przyjąć należy, iż poprzednicy prawni uczestnika byli posiadaczem służebności. Wynika to z zeznań przesłuchanego świadka, który potwierdził, że uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali z nieruchomości wnioskodawcy w taki sposób jakby przysługiwała im służebność gruntowa odpowiadająca służebności przesyłu. Pracownicy uczestnika i jego poprzedników dokonywali bowiem okresowych przeglądów urządzeń przesyłowych i dokonywali bieżącej eksploatacji urządzeń przesyłowych, napraw, konserwacji, w tym wycinki drzew pod linią, co świadczy o posiadaniu służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu. Tego posiadania nie niweczy fakt, iż wnioskodawcy zostało wypłacone odszkodowanie w 2011 r. za wycięcie drzew i krzewów przez firmę wynajętą przez uczestnika.

Drugą niezbędną do uwzględnienia wniosku przesłanką wymaganą przez art. 172 k.c. jest okres posiadania, którego długość zależy od dobrej lub złej wiary posiadacza.

Według tzw. tradycyjnego poglądu dobra wiara polega na błędnym, ale w danych okolicznościach usprawiedliwionym przekonaniu posiadacza nieruchomości, że przysługuje mu wykonywane przez niego prawo (uchwała składu 7 Sędziów Sądu Najwyższego z dnia 6 grudnia 1991 r. w sprawie III CZP 108/91, opubl. OSNCP 1992 r. Nr 4, poz. 48).

W świetle tak rozumianej dobrej wiary uczestnik i jego poprzednicy byli posiadaczami w złej wierze, gdyż w chwili uzyskania posiadania wiedzieli bądź mogli się w łatwy sposób dowiedzieć kto jest właścicielem nieruchomości, przez którą przebiega linia energetyczna. W sprawie nie zostało wykazane, że poprzednicy prawni uczestnika posiadali tytuł prawny do nieruchomości, na której zbudowano linię energetyczną. Odnośnie przedmiotowej linii 220 kV uczestnik jest w posiadaniu decyzji wyłączeniowej wydanej dnia 15 kwietnia 1981 r. na podstawie art. 35-ustawy z dnia 12.03.1958 r. o zasadach i trybie wyłączenia nieruchomości, dotycząca osób wymienionych w wykazie stanowiących załącznik do wniosku o jej wydanie. Pod pozycją (...) jako właściciele działki numer (...) figuruje Spółdzielnia Kółek Rolniczych. Brak jest jednak dowodu na okoliczność, czy decyzja ta jest prawomocna, czy została doręczona

poprzednikom prawnym wnioskodawcy. Z tego też względu Sąd uznał, iż wbrew twierdzeniom uczestnika nie posiada on tytułu prawnego do korzystania z nieruchomości wnioskodawcy w związku z posadowioną linią.

Zgodnie z treścią art. 176 § 1 k.c. jeżeli podczas biegu zasiedzenia nastąpiło przeniesienie posiadania, obecny posiadacz może doliczyć do czasu, przez który sam posiada, czas posiadania swego poprzednika. Jeżeli jednak poprzedni posiadacz uzyskał posiadanie nieruchomości w złej wierze, czas jego posiadania może być doliczony tylko wtedy, gdy łącznie z czasem posiadania obecnego posiadacza wynosi przynajmniej lat trzydzieści. Zasadę tę stosuje się odpowiednio w wypadku, gdy obecny posiadacz jest spadkobiercą poprzedniego posiadacza (§ 2).

Jak wynika z poczynionych ustaleń posiadaczem służebności w okresie wybudowania urządzeń przesyłowych na nieruchomości wnioskodawcy było przedsiębiorstwo państwowe: Zakład (...) w Ł..

Przedsiębiorstwa państwowe do dnia 01.02.1989 r. korzystały ze służebności przesyłu w ramach zarządu mieniem państwowym w imieniu i na rzecz Skarbu Państwa, a więc w istocie były dzierżycielami w rozumieniu art. 338 k.c, co uniemożliwiało im nabycie na swoją rzecz własności ani innych praw rzeczowych. Obowiązujący do dnia 31.01.1989 r. art. 128 k.c. wyrażający zasadę jednolitego funduszu własności państwowej, uniemożliwiał państwowym osobom prawnym, sprawującym zarząd mieniem państwowym, nabycie jakichkolwiek praw do tego mienia, a zatem należy przyjąć, iż w okresie obowiązywania tego przepisu to Skarb Państwa, a nie przedsiębiorstwo państwowe, był posiadaczem samoistnym urządzeń przesyłowych i cudzej nieruchomości, na której je posadowiono i tylko on a nie przedsiębiorstwo państwowe, mógł nabyć przez zasiedzenie służebność gruntową przesyłu.

Jak stwierdził Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 25 stycznia 2006 roku w sprawie sygn. akt I CSK 11/05 (Biuletyn SN 2006/5/11) osoba prawna, która przed dniem 1 lutego 1989 r. mając status państwowej osoby prawnej nie mogła nabyć (także w drodze zasiedzenia) własności nieruchomości, może do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po 1 lutym 1989 r. zaliczyć okres posiadania Skarbu Państwa sprzed tej daty, jeżeli nastąpiło przeniesienie posiadania (por. też postanowienia Sądu Najwyższego z dnia 10.04.2008 r. IV CSK 21/08, z dnia 17.12.2008 r. I CSK 171/08, OSNC 2010/1/15 i z dnia 10.12.2010 r. III CZP 108/10, oraz wyroki z dnia 08.06.2005 r. V CSK 680/04 i z 31.05.2006 r. IV CSK 149/05).

Uczestnik w ocenie Sądu wykazał nie tylko następstwo po swoich poprzednikach prawnych ale też przeniesienie posiadania urządzeń przesyłowych. Wobec powyższego uczestnik mógł więc zgodnie z art. 176 § 1 w zw. z art. 292 k.c, zaliczyć do okresu swojego posiadania służebności przesyłu, okres posiadania tej służebności przez Skarb Państwa przed dniem 01.02.1989 r.

Wskazać w tym miejscu należy, iż objęcie w posiadanie nieruchomości wnioskodawcy przez Skarb Państwa reprezentowany przez przedsiębiorstwo państwowe, w celu budowy a następnie konserwacji linii energetycznej, nastąpiło nie w ramach władczych uprawnień państwa, lecz w celu wykonania państwowych zadań gospodarczych. Dostarczanie przez państwowe przedsiębiorstwa energetyczne energii elektrycznej oraz budowa i konserwacja urządzeń do tego służących, stanowiło bowiem wykonywanie zadań gospodarczych państwa, było więc działaniem w ramach dominium, a nie w ramach imperium. Skarb Państwa może być zatem uznany za posiadacza tych urządzeń oraz nieruchomości, na których się znajdują, w zakresie odpowiadającym służebności przesyłowej (por. między innymi postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17.12.2008 r. I CSK 171/08, OSNC 2010/1/15).

W świetle wyżej wskazanych okoliczności bez wątpienia uczestnik oraz jego poprzednicy prawni faktycznie korzystali z gruntu wnioskodawcy w takim zakresie i w taki sposób, w jaki czyniłaby to osoba, której przysługuje służebność gruntowa. Od czasu wybudowania napowietrznych linii energetycznych uczestnik i jego poprzednicy prawni korzystali i korzystają do chwili obecnej z tych linii. Wnioskodawca nie wykazał, by on lub jego poprzednicy prawni sprzeciwiali się korzystaniu przez uczestnika z jego nieruchomości. J. L. środki prawne zmierzające do uregulowania stanu prawnego i kwestii przebiegu linii podjął dopiero we wrześniu 2014 r.

Przyjmując za początek biegu terminu zasiedzenia linii 220 kV przebiegającej przez działkę (...), datę 30 sierpnia 1984 r. uznać zatem należy iż zasiedzenie służebności gruntowej odpowiadającej służebności przesyłu nastąpiło po upływie 30 lat tj. z dniem 31 sierpnia 2014 r.

O kosztach postępowania orzeczono na podstawie art. 520 §1 k.p.c.

Powyższe postanowienie zaskarżył w całości wnioskodawca zarzucając mu:

1. Naruszenie norm prawa procesowego mogące mieć istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 516 kpc w związku z art. 13 § 2 kpc i art. 316 § 1 kpc, a tym samym nierozstrzygnięcie istoty sprawy, albowiem brak jest czy to w sentencji zaskarżonego orzeczenia, czy to w jego uzasadnieniu określenia i obszaru i przebiegu i kształtu i sposobu korzystania z nieruchomości wnioskodawcy przez uczestnika, a więc elementów wymagalnych dla określenia służebności, którą wedle Sądu nabyła uczestniczka postępowania nieodpłatnie w drodze jej zasiedzenia. Powyższe prowadzi do wykonalności skarżonego orzeczenia, albowiem nie jest możliwym wpisanie służebności określonej przez Sąd jako obciążającej własność nieruchomości wnioskodawcy do księgi wieczystej

2. Naruszenie norm prawa procesowego mogące mieć istotny wpływ na treść rozstrzygnięcia, poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 516 kpc w związku z art. 13 § 2 kpc i art. 316 § 1 kpc, a tym samym nierozstrzygnięcie sprawy co do jej istoty, albowiem Sąd nie powinien oddać wniosku przy stwierdzeniu, iż dana służebność została nabyta przez uczestniczkę postępowania w drodze zasiedzenia, lecz określić dokładnie jej obszar, przebieg i kształt oraz sposób korzystania z nieruchomości wnioskodawcy, bowiem de facto Sąd stwierdził, iż uczestniczka nabyła przedmiotową służebność lub odpowiadającą jej treści służebność gruntową, lecz nie odpłatnie, jak tego żądał wnioskodawca, lecz nieodpłatnie w drodze zasiedzenia. Powyższe prowadzi także do sprzeczności rozstrzygnięcia z uzasadnieniem

3. Naruszenie norm prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 172 § 1 i 2 kc, polegającą na błędnym przyjęciu, iż uczestniczka postępowania nabyła w drodze zasiedzenia nieruchomość gruntową o treści odpowiadającej służebności przesyłu, wobec braku określenia jej przebiegu kształtu, sposobu korzystania ora:/ wobec braku; przeniesienia posiadania tej służebności przez poprzednika prawnego, albowiem brak jest dokumentu, z którego wynikałoby, iż poprzednik prawny uczestniczki nabył posiadanie objawiające się w prawie do korzystania z konkretnej nieruchomości wnioskodawcy a następnie przekazał prawo to swoim kolejnym następcom prawnym

4. Naruszenie norm prawa materialnego poprzez błędną wykładnię art. 172 § 1 i 2 kc w związku z art. 305(1) kc i w związku z art. 5 ustawy z dnia 30 maja 2008 roku o zmianie ustawy Kodeks cywilny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr i i 6. poz. 73 i), a tym samym przyjęcie, iż po dacie 03 sierpnia 2008 roku (data ogłoszenia w/w ustawy) możliwym jest nadal przy obowiązywaniu regulacji prawnej dotyczącej służebności przesyłu, nabywanie służebności gruntowej odpowiadającej treścią służebności przesyłu

5. Naruszenie norm prawa procesowego mogące mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 232 i 233 § 1 i 2 kpc a tym samym przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów; albowiem Sąd przyjął, iż z pozwolenia na budowę linii energetycznej wynika prawo do korzystania z konkretnej działki wnioskodawcy, pomimo braku dokumentu, na mocy którego wyraził on zgodę na korzystanie lub został zobowiązany do znoszenia owego korzystania, w konkretnym kształcie, o konkretnym przebiegu i w konkretnym sposobie.

6. Naruszenie norm prawa procesowego mogące mieć wpływ na treść rozstrzygnięcia poprzez niewłaściwe zastosowanie art. 232 i 233 § 1 i 2 kpc. a tym samym przekroczenie granic swobodnej ocen) dowodów, albowiem Sąd przyjął, iż doszło do przeniesienia posiadania, pomimo braku jakiegokolwiek dokumentu wskazującego, iż prawo do korzystania w określony sposób, na konkretnym obszarze, należącej do konkretnego właściciela, na konkretnym obszarze, zostało przeniesione przez Skarb Państwa uczestniczce jako następcy prawnego, zwłaszcza, iż uczestniczka nie przedstawiła jakiegokolwiek dokumentu dotyczącego komercjalizacji, czy prywatyzacji swojego przedsiębiorstwa i przekazania powstającej spółce tego prawa do jej majątku

Apelujący wnosił o:

1. Zmianę skarżonego postanowienia w całości polegające na:

- ustanowieniu na nieruchomości wnioskodawcy odpłatnej służebności przesyłu na rzecz uczestniczki postępowania polegającej na prawie do korzystania w celu przesyłu energii elektrycznej i konserwowaniu oraz naprawach tej linii na nieruchomości wnioskodawcy, to jest w postaci działki o numerze (...) położonych w- m. K., gmina Z., na obszarze wynoszącym (...) (obszar zajęty) przez urządzenie przesyłowe w raz ze strefą ochronną, za wynagrodzeniem wynoszącym 210 000 zł płatnym w terminie 4 dni. od dnia uprawomocnienia się orzeczenia w niniejszej sprawie.

- zasądzenie od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów procesu wraz z kosztami zastępstwa procesowego według norm przepisanych

2. Względnie uchylenie zaskarżonego postanowienia: w całości i przekazanie sprawy do dalszego prowadzenia Sądowi I instancji

3. Zasądzenie od uczestniczki na rzecz wnioskodawcy zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego, a w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych w postępowaniu apelacyjnym

Pełnomocnik uczestnika wnosił o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania za drugą instancję.

Uczestnik postępowania zaskarżył powyższe postanowienie w części dotyczącej rozstrzygnięcia o kosztach postępowania, wnosząc zażalenie.

Podnosząc w zażaleniu zarzuty naruszenia przepisów: art. 98 oraz art. 99 kpc w zw. z § 8 pkt. 3 i § 2 ust. 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz. U. z 2013 r, poz. 461) w zw. z art.13 § 2 kpc a także przepisu art. 520 § 1 kpc, wnosił o zmianę zaskarżonego rozstrzygnięcia przez zasądzenie od wnioskodawcy na rzecz uczestnika kosztów postępowania w kwocie 274 zł oraz o zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Pełnomocnik wnioskodawcy wnosił o oddalenie zażalenia i zasądzenie kosztów postępowania zażaleniowego.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest nieuzasadniona albowiem podniesione w niej zarzuty: naruszenia prawa procesowego, tj. art. 232, art. 233 oraz art. 516 i art. 316 § 1 w zw. z art. 13 § 2 kpc przez przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów i dokonanie błędnych ustaleń co do legalności posadowienia przedmiotowej linii energetycznej na nieruchomości obecnie będącej własnością wnioskodawcy i oddania tej linii do eksploatacji 30 sierpnia 1984 r oraz co do faktu nieprzerwanego korzystania z tej linii przez uczestnika postępowania i jego poprzedników prawnych a także okoliczności przeniesienia posiadania przedmiotowej linii przez Skarb Państwa na majątek tychże jak również w zakresie wykazania przez uczestnika ciągłości jego następstwa prawnego po przedsiębiorstwie państwowym i w konsekwencji tego błędne w świetle materiału sprawy przesłankowe uznanie, że doszło do zasiedzenia przez uczestnika służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu bez określenia treści i zakresu tej służebności, skutkujące oddaleniem przedmiotowego wniosku o ustanowienie służebności przesyłu na podstawie art. 305 ze zn.1 kpc, a także zarzut obrazy prawa materialnego, tj. przepisu art. 172 § 1 i § 2 kc, są oczywiście bezzasadne i nie mogą wywołać zamierzonego w niej skutku w postaci wzruszenia zaskarżonego postanowienia.

Lektura materiału aktowego prowadzi bowiem do wniosku, iż Sąd Rejonowy- wbrew zarzutom apelacji - wyjaśnił wszystkie istotne dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności w sposób szczególnie wnikliwy i wszechstronny, uwzględniając wszystkie wnioski dowodowe, jakie zaoferowały mu strony i doprowadzając do zgromadzenia w sprawie kompletnego i wystarczającego materiału dowodowego w obszernym i wyczerpującym postępowaniu dowodowym -

w tym w postaci dokumentacji dotyczącej przedmiotowej linii energetycznej dotyczącej jej budowy i eksploatacji oraz modernizacji a także zeznań świadka i wyjaśnień wnioskodawcy.

Sąd I instancji nie dopuścił się żadnych uchybień procesowych w zakresie gromadzenia materiału dowodowego jak i jego oceny oraz ustalenia stanu faktycznego, jak również rozważań prawnych odnoszących się do oceny zasadności wniosku, którego ocena prawna uzależniona była od oceny prawnej podniesionego przez uczestnika zarzutu nabycia służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu w drodze zasiedzenia.

Wszystkie zgromadzone w sprawie dowody poddane zostały – wbrew zarzutom apelacyjnym – wszechstronnej, szczegółowej i zgodnej z doświadczeniem życiowym i zasadami logicznego rozumowania ocenie tegoż Sądu, która to odpowiada wymogom, jakie stawiają jej przepisy art. 233 § 1 w zw. z art. 328 § 2 k.p.c.

Dokonana zatem przez Sąd Rejonowy ocena dowodów jest prawidłowa, zasługuje na akceptację Sądu II instancji i nie może być skutecznie zakwestionowana przez apelację, która sprowadzają się jedynie do zaprezentowania odmiennej oceny tychże dowodów i zmierza do nieskutecznej polemiki ze stanowiskiem Sądu I instancji, znajdującym oparcie w materiale sprawy.

W żadnym też wypadku nie można Sądowi Rejonowemu zarzucić obrazy przytoczonych w apelacji przepisów art. 516 i art. 316 § 1 w zw. z art. 13 § 2 kpc. Zarzuty w tym zakresie są wręcz niezrozumiałe i nie pozostają w związku z istotą rozstrzygnięcia o zasadności wniosku o ustanowienie służebności przesyłu na podstawie art. 305 ze zn.1 kpc, którego negatywną przesłanką – powodującą oddalenie tego wniosku – było ustalenie nabycia przez uczestnika z dniem 31 sierpnia 2014 r służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu przez zasiedzenie, co Sąd w tego rodzaju sprawie jak niniejsza stwierdza w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia. Wymaganie zatem przez apelującego opisu nabytej przez uczestnika przez zasiedzenie służebności w postanowieniu, które rozstrzyga o innym żądaniu wniosku wnioskodawcy jest nieporozumieniem.

Oczywistym natomiast jest, że uczestnik chcąc ujawnić w księdze wieczystej swoje ograniczone prawo rzeczowe w postaci służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu, której nabycie przez zasiedzenie zostało przesłankowo ustalone przez Sąd w sprawie niniejszej, zobowiązany będzie do wystąpienia do Sądu z wnioskiem o zasiedzenie tejże służebności w odrębnej sprawie.

Powyższe uwagi wskazują, że ocena dowodów dokonana przez Sąd I instancji w żadnym wypadku nie przekracza granic swobodnej oceny dowodów a dokonane na podstawie takiej prawidłowej oceny ustalenia faktyczne są trafne i zasługują na akceptację Sądu II instancji, który przyjmuje je za własne.

Ustalenia faktyczne w kwestiach bowiem mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a mianowicie odnoszących się do charakteru posiadania spornej służebności najpierw przez Skarb Państwa – Przedsiębiorstwo Państwowe a następnie jego następców prawnych, zakresu tejże służebności, daty początkowej i czasu trwania tego posiadania, istnienia trwałych urządzeń widocznych w rozumieniu art. 292 k.c. sygnalizujących posiadanie (w tym wypadku słup i linia energetyczna) oraz braku ze strony kolejnych właścicieli nieruchomości czynności, które skutkowałyby przerwaniem biegu terminu zasiedzenia służebności w rozumieniu art. 123 w zw. z art. 175 kc, a w szczególności posiadanie przez uczestnika a wcześniej jego poprzedników prawnych w zakresie treści służebności przesyłu nieruchomości wnioskodawcy a wcześniej jego poprzedniczek prawnych, polegające na eksploatacji, naprawach, konserwacji przedmiotowej linii energetycznej – w niezmienionym jej położeniu od 30 sierpnia 1984 r, kiedy to została oddana do eksploatacji, do chwili obecnej, znajdują oparcie w powołanych przez ten Sąd dowodach.

Dlatego też, Sąd Okręgowy ustalenia faktyczne Sądu Rejonowego w całości podziela oraz akceptuje wysnute z tychże ustaleń wnioski wskazujące, iż doszło do zasiedzenia przez uczestnika postępowania spornej służebności, co czyni wniosek o jej ustanowienie w trybie art. 305¹ kc niezasadnym.

Należy podkreślić, że uczestnik zgłaszając zarzut zasiedzenia służebności wykazał okres budowy spornej linii energetycznej na działce obecnie wnioskodawcy a wcześniej jego siostry i matki oraz początek i okres eksploatacji

tej linii przez jego poprzedników prawnych – w tym Skarb Państwa – a następnie przez niego samego, składając na te okoliczności obszerną dokumentację jaka się zachowała w notarialnie poświadczonych odpisach w postaci m. in.: decyzji nr (...) Zarządu Urbanistyki, Architektury i Nadzoru Budowlanego w Ł. z dnia 16 czerwca 1981 r zatwierdzającej plan realizacyjny linii 220 kv R. – R. (obecnie R. – P.), decyzji nr (...).III, (...) o pozwoleniu na budowę tej linii z dnia 12 maja 1982 r, decyzji nr (...) o pozwoleniu na budowę z dnia 30 lipca 1982 r, dwóch decyzji Naczelnika Miasta i Gminy Z. z dnia 15 kwietnia 1981 r wydanych w trybie art. 35 ustawy z dnia 12 marca 1958 r udzielających zezwolenia na przeprowadzenie przedmiotowej linii energetycznej wedle wykazu właścicieli i użytkowników nieruchomości przez które ma przebiegać, wydane na wniosek Zakładu (...)(...)w Ł., która nie jest opatrzona klauzulą prawomocności czy protokołu odbioru linii i oddania do eksploatacji z dnia 30 sierpnia 1984 r oraz szeregu innych dokumentów, wskazujących w sposób nie budzący wątpliwości na przekształcenia podmiotowe i przedmiotowe (własnościowe) w energetyce krajowej i następstwo prawne uczestnika po przedsiębiorstwie państwowym, jakim był Zakład (...) a także na przekazanie majątku, w tym przedmiotowej linii energetycznej przez Skarb Państwa poprzednikowi prawnemu uczestnika (vide dokumenty na kartach: 47, 56 i od 70 do 124 oraz w kopercie na karcie 197 akt sprawy, w tym akty notarialne – karty 102 i 116, załącznik do uchwały Walnego Zgromadzenia – karta 105 i nast. czy wykaz – protokół przekazania majątku – na k. 107).

W świetle powyższego materiału istotne dla rozstrzygnięcia sprawy fakty, które kwestionuje apelujący, nie budzą wątpliwości i zostały przez Sąd I instancji ustalone prawidłowo i niezależnie od domniemań wynikających z przepisów art. 339 i art. 340 kc, które dodatkowo je potwierdzają.

Reasumując powyższe uwagi uznać należy, iż obszerny i jednoznaczny materiał dowodowy potwierdza, że sporna linia energetyczna na działce wnioskodawcy (będącej wcześniej własnością jego siostry a jeszcze wcześniej matki) posadowiona została na początku lat 80-ych i 30 sierpnia 1984 r oddana została ona do eksploatacji Zakładowi (...) – jako monopolistycznie w zakresie przesyłu energii elektrycznej wówczas na rynku, a także, że jej przebieg przez działkę wnioskodawcy nie uległ przez cały czas zmianie.

Zatem jeszcze raz podkreślić należy, że ustalenia faktyczne w kwestiach mających istotne znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy, a mianowicie odnoszących się do charakteru posiadania spornej służebności najpierw przez Skarb Państwa – Przedsiębiorstwo Państwowe a następnie jego następców prawnych, zakresu tejże służebności, daty początkowej i czasu trwania tego posiadania, istnienia trwałych i widocznych urządzeń w rozumieniu art. 292 k.c. sygnalizujących posiadanie oraz braku ze strony właścicieli nieruchomości czynności, które skutkowałyby przerwaniem biegu terminu zasiedzenia służebności w rozumieniu art. 123 w zw. z art. 175 kc, a w szczególności posiadanie w zakresie treści służebności przesyłu nieruchomości wnioskodawcy a wcześniej jego siostry i matki, polegające na eksploatacji, naprawach, konserwacji przedmiotowej linii energetycznej – która na odcinku przebiegającym przez nieruchomość wnioskodawcy osadzona jest na słupie - w niezmiennym jej położeniu przynajmniej od 30 sierpnia 1984 r do chwili obecnej przez uczestnika postępowania a wcześniej jego poprzedników prawnych, w tym Skarb Państwa, uznać należy za znajdujące oparcie w powołanych przez Sąd Rejonowy dowodach.

Z ustaleń tych wynika, że doszło do zasiedzenia służebności gruntowej odpowiadającej treści służebności przesyłu z upływem przewidzianego w art. 172 par.2 kc dłuższego, bo 30-letniego terminu do zasiedzenia, tj. z dniem 31 sierpnia 2014 r, co skutkuje oddaleniem wniosku o ustanowienie służebności przesyłu na podstawie art. 305 ze zn. 1 i nast. kc.

Co najmniej bowiem od 30 sierpnia 1984 r sporna linia energetyczna eksploatowana była przez przedsiębiorstwo państwowe Zakład (...) w Ł.. Podzielając stanowisko Sądu I instancji, uznać także należy, że uczestnik postępowania udowodnił zarówno następstwo prawne po swoich poprzednikach jak też przeniesienie posiadania urządzeń przesyłowych, a zatem, że zgodnie z art. 176 § 1 k.c. w zw. z art. 292 k.c. mógł zaliczyć do okresu swojego posiadania okres posiadania służebności przez swych poprzedników prawnych – w tym przez Skarb Państwa, z czym nie zgadza się apelujący ograniczając się jedynie do prezentacji własnych odmiennych twierdzeń, które nie znajdują oparcia w materiale dowodowym zaprezentowanym Sądowi przez uczestnika postępowania.

Nie byłoby żadnych dyskusji w tej kwestii, gdyby złożony został przez uczestnika postępowania dowód z dokumentu urzędowego, tj. dowód z decyzji Wojewody (...) wydanej na podstawie art. 2 ustawy z dnia 29 września 1990 r o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości (Dz. U. nr 79, poz. 464) orzekającej nabycie nieodpłatnie z mocy prawa przez Zakład (...) w Ł. prawa użytkowania wieczystego nieruchomości będącej w jego zarządzie i użytkowaniu, do której przyłączona jest m. in. sporna linia energetyczna, a fakt posiadania przez uczestnika takiej decyzji jest Sądowi znany z urzędu, gdyż w innych sprawach toczących się z udziałem tegoż uczestnika taką decyzję składano.

Należałoby wówczas przywołać tylko w tym miejscu stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w postanowieniu z dnia 23 stycznia 2013 r w sprawie I CSK 256/12 (opubl. Legalis), zgodnie z którym państwowa osoba prawna, która, zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1990 r o zmianie ustawy o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości (Dz. U. Nr 79, poz.464 ze zm.) z dniem 5 grudnia 1990 r ex lege nabyła użytkowanie wieczyste nieruchomości pozostającej w jej zarządzie, może – na podstawie art. 176 § 1 kc – doliczyć okres korzystania z trwałego i widocznego urządzenia przez Skarb Państwa w czasie, gdy była zarządcą nieruchomości. Może ona wykazać przejście posiadania ze Skarbu Państwa na nią samą decyzją wydaną na podstawie art. 2 ust.3 powołanej ustawy.

Takiej decyzji uczestnik jednak nie złożył do sprawy niniejszej, co nie oznacza, że nie doszło do przeniesienia posiadania służebności, o którym tu mowa, a która to okoliczność może być wykazywana wszelkimi dowodami a także domniemaniami oraz wynikać z wiedzy notaryjnej.

Nabyciu przez zasiedzenie służebności gruntowej po dacie 03.VIII.2008r. nie stoi też na przeszkodzie nowelizacja przepisów k.c. wprowadzona od tej właśnie daty a ustanawiająca instytucję służebności przesyłu w art. 305i i nast. k.c.

W tym względzie należałoby przywołać liczne już orzecznictwo Sądu Najwyższego, z którego wynikają następujące wnioski:

Do 1 lutego 1989 r. przedsiębiorstwo państwowe nie mogło nabyć na swoją rzecz służebności przez zasiedzenie z uwagi na obowiązujący do tego czasu przepis art. 128 k.c. wyrażający zasadę jednolitego funduszu własności państwowej, zgodnie z którą własność ogólnonarodowa przysługiwała niepodzielnie państwu, zaś państwowe osoby prawne wykonywały względem zarządzanych przez nie części mienia ogólnonarodowego uprawnienia wynikające z własności państwowej. Przedsiębiorstwo państwowe było zatem dzierżycielem, natomiast posiadaczem pozostawał Skarb Państwa i to na jego rzecz biegło zasiedzenie. Z chwilą wejścia w życie ustawy z dnia 31 stycznia 1989 r. o zmianie ustawy - Kodeks cywilny (Dz. U. 1989 r. Nr 3 poz. 11) zniesiona została zasada, że jedynie Skarbowi Państwa może przysługiwać prawo własności mienia państwowego, w wyniku czego państwowe osoby prawne uzyskały zdolność prawną w zakresie nabywania składników majątkowych na własność. Zmiana art. 128 k.c. dokonana tą ustawą nie spowodowała przekształcenia przysługujących państwowym osobom prawnym - z mocy przepisów kodeksu cywilnego i ustaw szczególnych - uprawnień do części mienia ogólnonarodowego, pozostających w ich zarządzie w dniu wejścia w życie wymienionej ustawy. Przekształcenie zarządu, w odniesieniu do gruntów stanowiących własność Skarbu Państwa lub gminy, w prawo użytkowania wieczystego, a w odniesieniu do budynków, innych urządzeń i lokali znajdujących się na tych gruntach w prawo własności, nastąpiło na podstawie ustawy z dnia 29 września 1990 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości (Dz. U. 1990 r. Nr 79 poz. 464). Zgodnie z dominującym stanowiskiem judykatury art. 2 ust. 2 przywołanej ustawy obejmował także własność urządzeń służących do wykonywania służebności.

Z powyższych rozważań wynika, że państwowe osoby prawne, w niniejszej sprawie Zakład (...) w Ł., nabywały z mocy prawa własność urządzeń przesyłowych i ich posiadanie od dnia wejścia w życie ustawy z dnia 29 września 1990 r. o gospodarce gruntami i wywłaszczeniu nieruchomości tj. od dnia 5 grudnia 1990 r., a zatem mogły one do okresu samoistnego posiadania wykonywanego po tej dacie zaliczyć okres wcześniejszego posiadania Skarbu Państwa.

Dalsze przekształcenia podmiotowe Zakładu (...) w Ł., a w efekcie fakt następstwa prawnego wnioskodawcy wynikają z załączonych do akt sprawy dokumentów powołanych przez Sąd I instancji i w części przywołanych wyżej przez Sąd II instancji.

Niezależnie od powyższego Sąd uprawniony jest uwzględnić fakty powszechnie znane oraz skutki wynikające bezpośrednio ze źródeł powszechnie obowiązującego prawa (art. 87 Konstytucji). Oznacza to, że można uznać za wykazane, bez konieczności udowadniania, zakres, sposób dokonywania i następstwa zmian strukturalnych przedsiębiorstw energetycznych wynikających z ustawy z dnia 5 lutego 1993 r o przekształceniach własnościowych niektórych przedsiębiorstw państwowych o szczególnym znaczeniu dla gospodarki państwa (Dz. U. Nr 16, poz. 69 z późn. zm.), ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r Prawo energetyczne (tekst jedn. Dz. U. z 2012 r, poz. 1059 z późn. zm.). Pierwszy z tych aktów prawnych określał zakres następstwa prawnego spółek akcyjnych powstałych w wyniku przekształcenia przedsiębiorstw państwowych, wyznaczając w ten sposób także treść i skutki aktów administracyjnych w postaci zarządzeń Ministra Przemysłu i Handlu, wydawanych na podstawie art. 2 ust. 1 pkt 2 oraz art. 5 ust. 3. Przekształcenia na jego podstawie dokonywane były z wyjątkami wskazanymi w ustawie, na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 13 lipca 1990 r o prywatyzacji przedsiębiorstw państwowych (Dz. U. Nr 51, po. 498 z późn. zm.). Nie ulega wątpliwości, że następstwem prywatyzacji państwowych przedsiębiorstw energetycznych, dokonanej w oparciu o wskazane akty prawne, a polegającej na powstaniu w miejsce przedsiębiorstw państwowych jednoosobowych spółek akcyjnych Skarbu Państwa, które wstępowały w ich prawa i obowiązki, wszelkie prawa majątkowe i niemajątkowe była sukcesja uniwersalna częściowa. W orzecznictwie i doktrynie przyjmuje się, że skutek ten dotyczył wszystkich praw składających się na przedsiębiorstwo, choćby nie były wskazane w czynności (akcie administracyjnym) jako jego składniki, także jeżeli strony nie uświadamiały sobie ich istnienia czy przynależności do przedsiębiorstwa. Wyłączenie części z nich wymagało wyraźnego wskazania w akcie przekształcenia (podziału) przedsiębiorstwa państwowego. Konsekwentnie oznacza to konieczność przyjęcia powyższych zasad także do służebności gruntowych zbliżonych do służebności przesyłu. Służebności gruntowe oraz służebności zbliżone do służebności przesyłu, jako prawa związane z własnością nieruchomości władnącej lub przedsiębiorstwa, nie mogą być przedmiotem samodzielnego obrotu. Wskazane służebności jak i posiadanie w zakresie treści takich służebności przechodzą na następcę albo nabywcę przedsiębiorstwa lub nabywcę urządzeń, o których mowa w art. 49 § 1 kc (art. 305³ § 1 kc) (vide : post. Sądu Najwyższego z dnia 30 stycznia 2014 r w sprawie IV CSK 252/13 – Biul. SN 2014/5/12, uchw. SN z dnia 19 maja 1992 r w sprawie III CZP 49/92 – OSNC 1992/11/200, wyrok SN z dnia 8 grudnia 2000 r w sprawie I CKN 342/00 – OSNC 2001/6/96, wyrok SN z dnia 12 lutego 2004 r w sprawie V CK 212/03, nie publ. czy też uchw. SN z dnia 25 czerwca 2008 r w sprawie III CZP 45/08 – OSNC 2009/7-8/97).

Powyższe wystarcza już zatem do wykazania przeniesienia posiadania przez Skarb Państwa na rzecz poprzednika prawnego uczestnika postępowania a dalsze następstwa prawne, w wyniku których sukcesorem Zakładu (...) stał się uczestnik nie budzą wątpliwości w świetle przytoczonych powyżej uwag oraz złożonych przez uczestnika dokumentów.

Niezależnie jednak od powyższych uwag podkreślić należy, że uczestnik złożonymi do akt sprawy dowodami z dokumentów wykazał omawiane tu okoliczności, tj. następstwo prawne oraz przeniesienie posiadania w zakresie omawianej służebności łączące się z przekazaniem majątku – w tym przedmiotowej linii energetycznej.

Te same uwagi, dotyczące udowodnienia faktów istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy należy odnieść do faktu eksploatacji przedmiotowej linii energetycznej, korzystania z nieruchomości wnioskodawcy w celu dokonywania napraw oraz konserwacji i modernizacji przez poprzedników uczestnika oraz jego samego.

Należy zatem przyjąć, co już wcześniej wskazano, iż uczestnik wykazał swe następstwo prawne i fakt przeniesienia posiadania służebności, co czyni niezasadnym powołany w apelacji zarzut obrazu prawa materialnego tj. przepisu art. 172 kc.

Reasumując wszystkie powyższe rozważania uznać należy, iż stanowisko Sądu Rejonowego, wskazujące na nabycie przez zasiedzenie z dniem 31 sierpnia 2014 r służebności odpowiadającej treści służebności przesyłu odpowiada – wbrew odmiennemu stanowisku apelującego - prawu materialnemu, a w szczególności przepisom art. 292 w zw. z

art. 172 i 176 kc, co z kolei skutkowało musiałoby oddaleniem przez ten Sąd przedmiotowego wniosku o ustanowienie służebności przesyłu na podstawie art. 305 ze zn.1 kc.

Dlatego też, Sąd II instancji oddalił apelację wnioskodawcy jako nieuzasadnioną na podstawie art. 385 kpc.

O kosztach postępowania apelacyjnego między zainteresowanymi Sąd II instancji orzekł na podstawie art. 520 § 1 kpc, nie znajdując – wbrew stanowisku uczestnika - podstaw do obciążenia wnioskodawcy, który przegrał sprawę także w II instancji, obowiązkiem zwrotu tychże kosztów na rzecz uczestnika.

W ocenie Sądu Okręgowego, jeśli zważy się na fakt, że uczestnik korzysta z nieruchomości wnioskodawcy od wielu lat w zakresie przedmiotowej służebności i to nieodpłatnie, co niewątpliwie stanowi znaczną uciążliwość dla właściciela i ograniczenia w korzystaniu z własnej nieruchomości bez jakiegokolwiek rekompensaty, zachodzą przewidziane w art. 102 kpc szczególne okoliczności przemawiające za nieobciążeniem go obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania na rzecz uczestnika, który jest potężnym przedsiębiorcą czerpiącym duże zyski z dostawy prądu, czemu służy także przedmiotowa linia energetyczna.

Te same względy zadecydowały, iż Sąd Okręgowy oddalił na podstawie art. 385 w zw. z art. 397 § 2 kpc zażalenie uczestnika na zawarte w zaskarżonym postanowieniu rozstrzygnięcie o kosztach postępowania między stronami w postępowaniu pierwszoinstancyjnym, przy czym Sąd ten nie obciążył z kolei uczestnika obowiązkiem zwrotu kosztów postępowania zażaleniowego na rzecz wnioskodawcy, mając na względzie, iż ten nie został obciążony kosztami postępowania apelacyjnego.

Mając na uwadze wszystkie powyższe rozważania oraz powołane w nich przepisy Sąd Okręgowy orzekł jak w postanowieniu.

Na oryginale właściwe podpisy